

IPA 2009

АНКЕТА О ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ AES

Metodološko i organizaciono uputstvo

Beograd, avgust 2011.

Uvod

Republički zavod za statistiku, u okviru projekta IPA2009 Multi-beneficiary Statistical Cooperation Programme, No. 60702.2009.004-2010.402, prvi put 2011. godine u Republici Srbiji sprovodi Anketu o obrazovanju odraslih. Anketa se sprovodi prema jedinstvenoj metodologiji propisanoj od strane Eurostat-a.

Anketa o obrazovanju odraslih je istraživanje usmereno na pojedince/lica starosti 25-64 godine koja žive u privatnim domaćinstvima i dizajnirano je tako da se pribave informacije o učešću ovih lica u obrazovanju i obukama (celoživotno učenje). Istraživanje se sprovodi na uzorku izabranih domaćinstava.

Cilj ankete o obrazovanju odraslih

Osnovni cilj ankete o obrazovanju odraslih je dobijanje podataka o učešću i neučestvovanju odraslih u obrazovanju i obukama; karakteristikama obrazovanja/obuka u kojima učestvuju; informacija o ličnoj proceni znanja i veština, kao što su korišćenje stranih jezika, korišćenje kompjutera i sl; učešću u kulturnim aktivnostima, političkim partijama, profesionalnim udruženjima, verskim organizacijama, sindikatima, rekreativnim grupama, dobrovornim organizacijama kao i dobijanje podataka o osnovnim socio-demografskim karakteristikama.

Dobijeni podaci će omogućiti analizu stanja u oblasti celoživotnog učenja, donošenje odluka bitnih za ovu oblast kao i uporedivost dobijenih podataka sa podacima drugih zemalja.

Do sada jedini izvor podataka o obrazovanju odraslih bili su podaci iz Ankete o radnoj snazi.

Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja

Jedinica izbora i jedinica posmatranja u anketi je domaćinstvo izabранo u uzorak.

Domaćinstvom se smatra svaka porodična ili druga zajednica lica koja zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (ishrana, stanovanje i dr.), bez obzira na to da li se, u vreme anketiranja, svi članovi stalno nalaze u mestu u kome je domaćinstvo nastanjeno ili van tog mesta.

Jedinica anketiranja je član izabranog domaćinstva i to:

Osoba starosti 25-64 godine koja živi u izabranom domaćinstvu. U domaćinstvima u kojima živi više od jedne osobe starosti 25-64 godine, ispitanika za ovo istraživanje treba izabrati na osnovu datuma rođenja (za ispitanika uzeti osobu koja će prva imati rođendan).

Uzorak

Osnovni skup čine sva domaćinstva na teritoriji Republike Srbije. Okvir za izbor uzorka formiran je na osnovu spiskova domaćinstava popisanih u

Popisu 2002. godine. Taj spisak obuhvata domaćinstva čiji članovi žive godinu dana ili duže u Republici Srbiji. Isključena su domaćinstva čiji su svi članovi u inostranstvu duže od godinu dana, kolektivna domaćinstva, kao i diplomatski i konzularni predstavnici.

Iz okvira za izbor isključena su i domaćinstva u popisnim krugovima koji imaju manje od 20 domaćinstava.

Uzorak za anketu je troetapni stratifikovani. Prvi nivo su popisni krugovi, drugi domaćinstva i treći pojedinac.

Stratifikacija popisnih krugova izvršena je prema teritoriji i tipu naselja.

Ukupna veličina uzorka je 5000 domaćinstava u Republici Srbiji. Broj izabranih popisnih krugova je 1000 a u svakom od njih izabранo je 5 domaćinstava.

Period posmatranja

Period posmatranja za pitanja u modulima Podaci o domaćinstvu, Lični podaci, Jezici i Informaciono-komunikacione tehnologije je momenat sproveđenja ankete. Period posmatranja za ostale module je period od 12 meseci do sprovodenja ankete.

Prikupljanje podataka-terenski rad

Za potrebe ovog istraživanja anketiranje će se obaviti na dva načina: jedan broj domaćinstava će biti kontaktiran telefonom (telefonska anketa), a jedan broj domaćinstava će biti posećen od strane anketara i ispitanici će biti anketirani metodom "lice u lice". U oba slučaja anketar će koristiti elektronsku aplikaciju u koju će unositi odgovore na pitanja iz upitnika.

Telefonska anketa se sprovodi u avgustu i septembru, a terenska anketa metodom "lice u lice" u periodu od septembra do decembra 2011. godine.

Tajnost podataka

Za sve učesnike u anketi važno je da znaju da su individualni podaci koji se odnose na lica i domaćinstva, a koji su dobijeni anketom, službena tajna i da su obavezni da podatke čuvaju.

Treba posebno voditi računa o tome da niko osim onih koji su službeno nadležni, nema pristup dobijenim podacima. Stečena saznanja o anketiranim domaćinstvima i licima treba držati u strogoj tajnosti.

Tajnost individualnih podataka o domaćinstvima i licima zagarantovana je odredbama čl. 27. Zakona o statističkim istraživanjima ("Sl. glasnik RS" br. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 101/2005). Rezultati će se objavljivati u agregiranom obliku, čime će u potpunosti biti zaštićena tajnost prikupljenih podataka.

Saradnici u anketi, zadaci i odgovornosti

Rad na sproveđenju Ankete o obrazovanju odraslih i organizacija kompletног terenskog rada zahtevaju angažovanje velikog broja saradnika sa različitim zadacima i dužnostima. Svi učesnici imaju jasno definisane i vremenski određene odgovornosti i zadatke.

Tokom terenskog rada na anketi biće angažovani: metodolozi - instruktori, supervizori – kontrolori i anketari.

Dužnosti metodologa – instruktora:

- da prouči postojeća iskustva iz sličnih sprovedenih istraživanja (pre svega iz Ankete o radnoj snazi);
- da kreira i prilagodi upitnik i pripremi uputstvo za popunjavanje upitnika;
- da sprovede obuku supervizora – kontrolora i anketara;
- da odgovori na sva postavljena pitanja tokom instruktaže, kao i da obezbedi tumačenje spornih pitanja radi jednoobraznog rešavanja problema iskrslih u toku ankete;
- da pruža pomoć supervizorima – kontrolorima tokom terenskog rada ukoliko bi se uočili problemi koje kontrolori ne mogu sami da reše.

Dužnosti kontrolora - supervizora su sledeće:

- da obavezno prisustvuju instruktaži;
- da potpuno poznaju sva upustva i obrasce, neophodne za sprovođenje ankete, a posebno da poznaju postupak anketiranja i popunjavanja A00 upitnika;
- da pripreme i organizuju sprovođenje telefonske ankete i ankete na terenu i vodi računa o dinamici anketiranja;
- da redovno komunicira sa anketarima i pomaže im u otklanjanju eventualnih problema;
- da rešavaju sve probleme s kojima se anketari susreću u toku telefonske ankete i u toku rada na terenu i, po potrebi, da kontaktiraju sa instrukturima;
- da se staraju o tome da sva domaćinstva izabrana u uzorak za telefonsku odnosno terensku anketu budu kontaktirana telefonom odnosno posećena od strane anketara;
- da, ukoliko otkrije da ima nekih nedostataka, naloži anketaru da ponovo telefonira ili da se vrati u određeno domaćinstvo i kompletira upitnik.

Dužnosti anketara:

- da prisustvuju celokupnoj instruktaži i da na instruktažu dođu spremni, to jest da prethodno prouče dobijeni materijal (upitnik, uputstvo);
- da se dobro upoznaju sa aplikacijom koja se koristi prilikom anketiranja;
- da posle instruktaže, popune jedan upitnik u svom ili drugom domaćinstvu, kako bi mogli da, eventualno, neposredno pre početka rada, postave dodatna pitanja, kako bi sve nedoumice bile blagovremeno otklonjene
- da redovno saraduju sa supervizorom – kontrolorom kao i da zatraže pomoć ukoliko se pojavi bilo kakav problem;
- da u predviđenom roku završe anketiranje;
- da sve dobijene podatke o anketiranim domaćinstvima i licima čuvaju kao službenu tajnu.

Instrumenti za sprovođenje istraživanja

Za sprovođenje Ankete o obrazovanju odraslih utvrđeni su sledeći metodološki instrumenti:

1. Upitnik (AES),
2. Metodološko i organizaciono uputstvo,
3. Spisak domaćinstava izabranih u uzorak.

Upitnik se sastoji iz devet modula. U prvom delu upitnika, odnosno u modulu Podaci o domaćinstvu, prikupljaju se podaci o svim članovima domaćinstva, dok se ostali delovi upitnika - moduli odnose na jednog člana domaćinstva starosti od 25 do 64 godine.

Način odgovora na svako pitanje je definisan u samom upitniku - da li je potrebno dati samo jedan ili više odgovora, da li je potrebno odgovor upisati tekstualno, kao i to koja pitanja treba postaviti konkretnom ispitaniku.

Prvi modul (Podaci o domaćinstvu) sadrži pitanja o domaćinstvu: struktura domaćinstva prema starosti članova, tip domaćinstva, radni status članova, neto mesečni prihodi domaćinstva;

Drugi modul (Lični podaci) sadrži demografske karakteristike ispitanika, podatke o uspešno završenom obrazovanju/obukama, nezavršenom obrazovanju/obukama, osnovnim podacima o radnom statusu i karakteristikama glavnog posla, o obrazovanju roditelja;

Treći modul (Obaveštenost o mogućnostima učenja) sadrži podatke o dostupnosti informacija o mogućnostima učenja ispitaniku;

Četvrti modul (Učešće u obrazovanju i/ili obukama) sadrži podatke o učešću u formalnom i neformalnom obrazovanju/obukama.

Peti modul (Teškoće u učestvovanju u obrazovanju) sadrži podatke o razlozima za neučestvovanje u obrazovanju i/ili obukama;

Šesti modul (Informalno učenje) sadrži podatke o učešću ispitanika u nekom od oblika informalnog učenja;

Sedmi modul (Informaciono-komunikacione tehnologije) sadrži podatke o osnovnim operacijama koje ispitanik radi na kompjuteru;

Osmi modul (Jezici) sadrži podatke o maternjem jeziku ispitanika i stranim jezicima koje koristi;

Deveti modul (Učešće u kulturi) sadrži podatke o učešću ispitanika u kulturnim događajima, čitanju štampe i knjiga i učešću u političkim partijama, profesionalnim udruženjima, verskim organizacijama, sindikatima, rekreativnim grupama, dobrotvornim organizacijama

Izbor anketara

Anketari su osnovni nosioci terenskog rada prilikom sprovođenja ankete. Od njihovog shvatanja značaja ankete, poznavanja postupka i načina anketiranja, kao i poznavanja suštine pitanja postavljenih u upitniku i njihovog tumačenja pri anketiranju u velikoj meri zavisi uspešno sprovođenje ankete. Pored toga, od njihove upornosti i zalaganja u dobroj meri zavisi odziv i prijem u domaćinstvu. Zbog toga se, prilikom određivanja lica za anketare, mora voditi računa o njihovoj sposobnosti i kvalifikovanosti. Za anketare treba određivati lica koja će u potpunosti moći da savladaju metodologiju i sadržinu upitnika, što je preduslov da bi povereni zadatok izvršili sa uspehom.

UPUTSTVO ZA ANKETARE

U ovom istraživanju anketiranje će obaviti na jedan od dva načina: jedan broj domaćinstava će biti kontaktiran telefonom (telefonska anketa), a jedan broj domaćinstava će biti posećen od strane anketara i ispitanici će biti anketirani metodom licem u lice. U oba slučaja anketar će imati na raspolaganju elektronsku aplikaciju u koju upisuje odgovore na pitanja.

Anketari imaju najvažniju ulogu u prikupljanju podataka i finalni ishod ovog istraživanja zavisi od toga kako će oni obaviti anketu. Uspeh, dakle, zavisi od kvaliteta rada anketara.

Anketar i ispitanici se ne poznavaju i stoga je jedan od glavnih zadataka anketara da uspostavi dobar odnos sa ispitanikom, bez obzira na to da li sa ispitanikom ima telefonski kontakt ili direktnu komunikaciju. Prvi ispitanikov utisak o vama će uticati na njenu/njegovu spremnost da učestvuju u istraživanju. Potrudite se da, prilikom posete domaćinstvu izgledate uredno i da budete prijatni kada se budete predstavljali.

Pri upoznavanju sa ispitanikom, prvo što treba da uradite je da se predstavite, tj. da navedete svoje ime i prezime, organizaciju za koju radite, ciljeve istraživanja, kao i šta želite da ispitanik uradi za vas. Savet anketaru je da izbegava duge diskusije o pitanjima koja se ne tiču istraživanja, a koja bi mogla oduzeti mnogo njegovog/njenog vremena.

Nakon što uspostavite odnos sa ispitanikom, postavljajte pitanja polako i jasno kako bi ispitanik mogao da razume pitanje. Nakon što postavite pitanje, napravite pauzu i dajte ispitaniku malo vremena da razmisli. Ukoliko ispitanik pomisli da ga požurujete ili da mu ne dozvoljavate da formira svoje mišljenje, može odgovoriti sa "Ne znam" ili dati netačan odgovor ili u najgorem slučaju odustati od daljeg anketiranja.

Konkretno, da biste uspešno obavili anketu potrebno je:

- Da se potrudite da i vi sami razumete tačnu svrhu istraživanja, kao i svako pitanje.
- Da imate na umu da anketa treba da ispitaniku odužme optimalno vreme. Nemojte pričati i ostajati predugo, ali nemojte ni požurivati ispitanika.
- Postavljajte pitanja tačno onako kako su napisana i redom kojim su pitanja formulisana u upitniku. Ne menjate redosled pitanja.
- Postavite sva pitanja na koja svaki konkretni ispitanik treba da odgovori
- Nikako nemojte sugerisati odgovore na pitanja.
- Nemojte ostavljati pitanje bez odgovora.
- Odgovor upišite čim vam ispitanik da odgovor.
- Proverite ceo upitnik pre nego što odete iz domaćinstva kako biste bili sigurni da je pravilno popunjeno.
- Zahvalite se ispitaniku na saradnji i na tome što je odvojio/odvojila vreme za intervju. Ostavite otvorenu mogućnost za buduće ankete. Izbegavajte da predugo ostajete u domaćinstvu ispitanika, čak i ako su oni veoma ljubazni i gostoprimaljivi.

Formatted: Bullets and Numbering

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE UPITNIKA

MODUL 1.0. OPŠTI PODACI

U aplikaciji koju svaki anketar koristi za unos odgovora na pitanja iz upitnika, biće uneti odgovori na pitanje **1 COUNTRY** (zemlja prebivališta ispitanika) i pitanje **4 REFYEAR** (godina na koju se istraživanje odnosi).

Na osnovu podataka dobijenih u planu uzorka koji treba da realizuje, anketar treba da unese podatke o regionu prebivališta i tipu naselja u kom ispitanik živi.

2 REGION Podatke o regionu kome pripada prebivališta ispitanika

Šifru 1 obeležiti ako prebivalište anketara pripada Beogradskom regionu

Šifru 2 obeležiti ako prebivalište anketara pripada Regionu Vojvodine

Šifru 3 obeležiti ako prebivalište anketara pripada Regionu Šumadije i Zapadne Srbije

Šifru 4 obeležiti ako prebivalište anketara pripada Regionu Južne i Istočne Srbije

3 DEG_URB Podatke o tipu naselja u kome ispitanik živi

Šifru 1 obeležiti za gradsko naselje

Šifru 2 obeležiti za ostalo

5 REFMONTH Mesec u kome se istraživanje sprovodi

Mesec u kome se sprovodi anketa pretvorite u brojku. Tako će avgust biti 08 , septembar 09 , oktobar 10, novembar 11 a decembar 12.

6 INTMETHOD Metod prikupljanja podataka

Šifru 21 obeležiti ako se podaci prikupljaju u direktnom kontaktu sa ispitanikom.

Šifru 31 obeležiti kada se podaci prikupljaju telefonskim putem

7 INTLANG Jezik na kome se obavlja intervju

Upisati jezik na kome se obavlja anketa.

MODUL 1.1. PODACI O DOMAĆINSTVU

U ovom modulu prikupljaju se osnovni podaci o strukturi i tipu domaćinstva u kome ispitanik živi.

8-13 HHNPERS Koliko članova ima vaše domaćinstvo?

Najpre ispitanika pitati koliko članova (uključujući i njega) živi u njegovom domaćinstvu, a potom ga pitati za starost svih članova domaćinstva. U odgovarajuća polja upisati koliko članova starosti 0-4, 5-13, 14-15, 16-24, 25-64 i 65 i više godina živi u domaćinstvu. Voditi računa o tome da u broj lica starosti 25-64 godine treba da bude uključen i ispitanik.

14 HHTYPE Koji je tip vašeg domaćinstva?

Prilokom određivanja tipa domaćinstva treba uzeti u obzir sve članove koji žive u tom domaćinstvu i posebno uzeti u obzir činjenicu da li u domaćinstvu ima dece do 25 godina starosti.

Pod detetom se podrazumeva rođeno dete, pastorak/pastorka ili usvojeno dete koje u domaćinstvu živi sa jednim ili oba roditelja i koje u tom domaćinstvu nema svog partnera ili sopstveno dete.

Pod parom se podrazumeva par koji je venčan (u formalnom/zakonskom braku) kao i par koji živi u vanbračnoj zajednici.

Šifru 10 obeležiti za samačko domaćinstvo

Šifru 21 treba obeležiti za domaćinstvo koje čini jedan roditelj sa detetom ili decom do 25 godina starosti

Šifru 22 obeležiti za domaćinstvo koje čini par bez deteta/dece do 25 godina starosti

Šifru 23 obeležiti za domaćinstvo koje čini par sa detetom/decem do 25 godina starosti

Šifru 24 obeležiti za domaćinstvo koje čini par sa detetom/decem do 25 godina starosti i druga lica koja koja žive u domaćinstvu

Šifru 30 obeležisi za ostale tipove domaćinstva

Primer: Ako par ima dete starosti 24 godine i ono živi u drugom mestu (nije član istog domaćinstva) tip domaćinstva će biti 22; Ako par živi sa srodnicima (bračom, sestrama, roditeljima) i nema dece tip domaćinstva će biti 30; Ako ovaj par ima i dete od 6 godine tip domaćinstva će biti 24.

HHLABOUR Radni status članova vašeg domaćinstva

15 HHLABOUR _EMP Koliko je članova vašeg domaćinstva (starosti 16-64 godine) zaposleno?

16 HHLABOUR _NEMP Koliko članova vašeg domaćinstva starosti 16-64 godine su nezaposleni ili neaktivni?

Cilj ova dva pitanja je da se utvrdi sastav domaćinstva prema radnom statusu svih članova domaćinstva starosti od **16 do 64 godine**. Članovi domaćinstva mogu biti aktivni: zaposleni i nezaposleni i neaktivni.

Kod odgovora na pitanje 15 upisati broj članova domaćinstva koji su zaposleni.

U ovom istraživanju, zaposlenim licem, pored lica koja imaju posao, smatraju se i lica koja su formalno bez zaposlenja, ako obavljaju neki posao (najmanje 1 sat) u cilju sticanja sredstava za život. To znači da se formalno nezaposlena ili neaktivna lica (lica bez posla, penzioneri, studenti, domaćice i dr.), koja obavljaju neki plaćeni posao, smatraju zaposlenim, bez obzira na njihov formalni status.

Na pitanje 16 upisati broj članova domaćinstva koji su nezaposleni ili neaktivni.

Nezaposlenim licem smatraju se sva lica koja preuzimaju aktivne korake u cilju pronalaženja posla i koja su u mogućnosti da počnu da rade u roku od dve sedmice od trenutka kada im posao bude ponuđen.

Neaktivnim licima smatraju se svi koji nisu svrstani u aktivne, odnosno oni koji nisu svrstani u zaposlene ili nezaposlene.

Kao odgovor na pitanje 16 treba upisati ukupan broj nezaposlenih i neaktivnih lica u domaćinstvu.

Voditi računa o starosnoj granici na koju se ova pitanja odnose (od 16 do 64 godine).

17 HHINCOME Koliki je približno ukupan mesečni neto prihod vašeg domaćinstva?

U neto mesečni prihod domaćinstva spadaju prihodi koje su ostvarili svi članovi koji u domaćinstvu žive u vreme sprovođenja ankete (nakon odbitka poreza i doprinosa). U ukupne prihode treba uključiti primanja od rada svih članova domaćinstva, kao i iznos penzija, stipendija, naknada za nezaposlenost, socijalne pomoći, prihoda od izdavanja nekretnina, oprema, mašina, kao i ostale prihode koji su članovi domaćinstva ostvarili u mesecu koji je prethodio anketiranju.

U zavisnosti od odgovora, prihod razvrstati u jednu od ponuđenih grupa koje su obeležene šiframa od 1 do 10.

Šifru 0 obeležiti ako ispitanik ne želi da odgovori.

MODUL 1.2. LIČNI PODACI

Pitanja u ovom i sledećim modulima odnose se na ispitanika.

Ispitanik u ovom istraživanju je osoba starosti 25-64 godine koja živi u izabranom domaćinstvu. U domaćinstvima u kojima živi više od jedne osobe starosti 25-64 godine, ispitanika za ovo istraživanje treba izabrati na osnovu datuma rođenja (za ispitanika uzeti osobu koja će prva imati rođendan).

1.2.1. DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE

18 SEX Pol

Šifru 1 obeležiti za lice muškog pola

Šifru 2 obeležiti za lice ženskog pola

19 BIRTHYEAR Godina rođenja

20 BIRTHMONTH Mesec rođenja

U odgovarajuće kućice upisati godinu i mesec rođenja ispitanika. Za lice koje ne zna tačnu godinu rođenja treba odrediti godinu rođenja na osnovu nekih istorijskih okolnosti koje su pratile život ispitanika.

Prilikom upisivanja meseca rođenja, mesece pretvorite u brojke. Tako će januar biti 01 , februar 02 , mart 03, itd.

21 BIRTHPLACE U kojoj državi ste rođeni?

Šifru 0 obeležiti za lice rođeno u Republici Srbiji .

Za lice koje nije rođeno u Republici Srbiji upisati sadašnji naziv države u kojoj je lice rođeno.

Za lice rođeno u bivšim republikama SFRJ upisati sadašnji naziv države u kojoj je lice rođeno (npr. Crna Gora, Hrvatska, Bosna I Hercegovina, Makedonija itd.)

U slučaju da lice ne zna ili se dvoumi oko države rođenja, kao državu rođenja treba upisati državu u kojoj je njegova majka imala prebivalište, odnosno stalno mesto stanovanja, u trenutku kada se lice rodilo.

22 RESTIME Koliko godina boravite u Republici Srbiji?

Ovo pitanje se postavlja samo ispitanicima koji nisu rođeni u Republici Srbiji.

Šifru 1 obeležiti za lice koje u RS boravi godinu dana i kraće

Za lica koja u Srbiji borave duže od godinu dana šifre upisati na sledeći način:

Šifru 2 obeležiti za lice koje u Srbiji boravi od 1 do 2 godina

Šifru 3 obeležiti za lice koje u Srbiji boravi od 2 do 3 godine

Šifru 4 obeležiti za lice koje u Srbiji boravi od 3 do 4 godine, i tako redom

Šifru 10 obeležiti za lice koje u Srbiji boravi od 9 do 10 godine

Šifru 11 obeležiti za lice koje u Srbiji boravi više od 10 godina,

23 CITIZEN Državljanstvo

Šifru 0 obeležiti za lice koje je državljanin Republike Srbije. Za lice koje istovremeno ima srpsko i državljanstvo neke druge države, a boravi na teritoriji Republike Srbije, treba obeležiti šifru 0.

Za lice koje je državljanin neke druge države upisati naziv države čije državljanstvo ispitanik ima.

24 MARSTA LEGAL Kakav je vaš bračni status (zakonski/formalni)?

Ovo pitanje se odnosi na zakonski (formalni) bračni status ispitanika.

Šifru 1 obeležiti za lice koje se nikada nije ženilo/udavalo

Šifru 2 obeležiti za lice koje je oženjeno/udato

Šifru 3 obeležiti za udovca/udovicu koji se nisu ponovo oženili/udali

Šifru 4 obeležiti za rastavljeno lice koje se nije ponovo oženilo/udalo ,

Šifru 5 obeležiti za lice koje je razvedeno.

25 MARSTA DEFACTO Da li živite u vanbračnoj zajednici?

Ovo pitanje se postavlja za sve ispitanike osim onih koji su na pitanje 24 odgovorili da su oženjeni/dati.

Šifru 1 obeležiti za lice koje živi u vanbračnoj zajednici

Šifru 2 obeležiti za lice koje ne živi u vanbračnoj zajednici

1.2.2. USPEŠNO ZAVRŠENO OBRAZOVANJE

26 HATLEVEL Koja je najviša škola koju ste završili?

Pod najvišom završenom školom podrazumeva se najviši završen nivo obrazovanja koji je lice steklo u nacionalnom obrazovnom sistemu. Za ispitanike koji su započeli neki nivo obrazovanja ali ga nisu završili, najviša završena škola će biti škola koju su završili pre te započete (nezavršene) škole.

Na primer: lice koje je završilo drugi razred četvorogodišnje srednje škole, ima najvišu završenu potpunu osnovnu školu; Lice koje trenutno studira ima završenu srednju školu i td.

Šifru 01 obeležiti za lice koje je bez škole ili je završilo manje od 4 razreda osnovne škole

Šifru 11 obeležiti za lice koje je završilo od 4 do 7 razreda osnovne škole

Šifru 21 obeležiti za lice koje je završilo potpunu osnovnu školu (8 razreda)

Šifru 22 obeležiti za lice koje je završilo srednju stručnu školu u trajanju kraćem od 2 godine

Šifru 31 obeležiti za lice koje je završilo srednju stručnu školu od 2 ili 3 godine

Šifru 32 obeležiti za lice koje je završilo gimnaziju ili srednju stručnu školu u trajanju od 4 godine

Šifru 30 izuzetno obeležiti za lice koje je završilo srednju školu ali ne znaju koliko je ona trajala i zbog toga ne mogu da se razvrstaju u neki od prethodnih nivoa obrazovanja

Šifru 40 obeležiti za lice koje je završilo specijalizaciju posle srednjeg obrazovanja ili školu za VKV radnike

Šifru 51 obeležiti za lice koje je završilo višu ili visoku (trogodišnju) školu ili prvi stepen fakulteta prema važećim propisima

Šifru 52 obeležiti za lice koje je steklo diplomu visoke škole, fakulteta ili akademije kao i za one koji su završili specijalizaciju i magistraturu

Šifru 60 obeležiti za lice koje je odbranom doktorske disertacije steklo akademski naziv doktora nauka.

27 HATFIELD Kojoj oblasti/području obrazovanja pripada najviša škola koju ste završili?

Na ovo pitanje odgovaraju svi ispitanici koji su završili najmanje srednju školu (svi koji na prethodno pitanje imaju obeleženu šifru 22 do 60).

Anketar treba da, na osnovu najviše završene škole koju je ispitanik završilo, upiše jednu od ponuđenih šifara koje su date prema klasifikaciji ISCED/97. Prilikom odgovora na ovo pitanje treba upisati najdetaljniju šifru ponuđenih područja obrazovanja. Za jedno lice može biti upisana samo jedna šifra. Kod šifre za oblast/područje obrazovanje prva cifra predstavlja najširi nivo, druga cifra predstavlja detaljniji nivo, a treća cifra predstavlja najdetaljniji nivo oblasti/područja obrazovanja ili obuke. Za oblasti/područja obrazovanja za koja nisu ponuđeni detaljniji nivoi treba upisati šifru najšireg nivoa, a za područja za koja su ponuđeni detaljniji nivoi treba upisati šifru najdetaljnijeg nivoa.

Na primer:

- ako je lice završilo fakultet, školu stranih jezika za to lice treba upisati šifru 222 a ne šifru 200;
- ako je lice završilo fakultet, školu iz oblasti računarstva/ informatike, za takvo lice kod ovog pitanja treba upisati šifru 481 a ne šifru 400;
- ako je lice završilo školu za korišćenje računara kod ovog pitanja treba upisati šifru 482 a ne šifru 400;
- ako je lice završilo fakultet, školu iz oblasti bioloških nauka, ili nauka o životnoj sredini, za to lice kod ovog pitanja treba upisati šifru 420 a ne šifru 400;
- ako je lice završilo fakultet, školu iz oblasti fizičkih nauka za to lice kod ovog pitanja treba upisati šifru 440 a ne šifru 400;
- ako je lice završilo fakultet, školu iz oblasti matematike ili statistike za to lice kod ovog pitanja treba upisati šifru 460 a ne šifru 400;

Detaljnije uputstvo i Šifarnik oblasti/područja obrazovanja nalaze se u prilogu.

28 HATYEAR Koje godine ste završili tu školu?

Ovo pitanje se postavlja svim ispitanicima koji kod pitanja o najvišoj završenoj školi (pit. 26) imaju obeleženu šifru 11-60.

Upisuje se godina kada je lice steklo najviši stepen obrazovanja. Ukoliko lice ne zna tačnu godinu sticanja najvišeg stepena obrazovanja, treba izvršiti procenu.

1.2.3. NEZAVRŠENO OBRAZOVANJE

Pitanja o nezavršenom obrazovanju postavljaju se ispitanicima koji kod pitanja o najvišoj završenoj školi (pit. 26) imaju obeleženu šifru 11-60, odnosno koji su završili bar niže osnovno obrazovanje (4 razreda OŠ) i koji su tu školu završili 1991. godine i kasnije.

36 DROPHIGH Da li ste ikada započeli školu koja je višeg nivoa od završene škole koju ste naveli (u pitanju 26), ali je niste završili?

Šifru 1 obeležiti za ispitanike koji u trenutku anketiranja pohađaju neku školu, fakultet, specijalizaciju i sl. kao i za one koji su ranije započeli neki viši nivo obrazovanja, ali su ga prekinuli,

Šifru 2 obeležiti za ispitanike koji nisu započinjali dalje školovanje

37 DROPLEVEL Koju školu ste započeli a niste je završili?

Na ovo pitanje odgovaraju oni koji su na pitanje 36 odgovorili sa DA (Šifra 1)

Šifru 21 obeležiti za lica koja su započela više razrede osnovne škole (5-8razred)

Šifru 22 obeležiti za lica koja su započela srednju stručnu školu u trajanju kraćem od 2 godine

Šifru 31 obeležiti za lica koja su započela srednju stručnu školu u trajanju od 2 ili 3 godine

Šifru 32 obeležiti za lica koja su započela gimnaziju ili srednju stručnu školu u trajanju od 4 godine

Šifru 30 obeležiti za lica koja su započela neku srednju školu ali ne znaju dužinu trajanja i zbog toga ne mogu da se razvrstaju u neki od prethodnih nivoa srednjeg obrazovanja

Šifru 40 obeležiti za lica koja su započela specijalizaciju posle srednjeg škole

Šifru 51 obeležiti za lica koja su započela višu ili visoku (trogodišnju) školu ili prvi stepen fakulteta prema važećim propisima

Šifru 52 obeležiti za lica koja su započela visoku školu, fakultet ili akademiju kao i za započetvu specijalizaciju i magistraturu

Šifru 60 obeležiti za lica koja su započela doktorske studije

1.2.4. OSNOVNI PODACI O RADNOM STATUSU

U ovom modulu prikupljaju se podaci o radnom statusu ispitanika. Na pitanje iz ovog dela upitnika odgovaraju svi ispitanici.

39 MAINSTAT Koji je, po vašem mišljenju, vaš sadašnji glavni status?

Kod odgovora na ovo pitanje, lice treba da iznese vlastito mišljenje o svom glavnom statusu.

Pitanje se odnosi na trenutni (u momentu anketiranja) radni status.

Šifru 11 obeležiti za lice koje je zaposleno sa punim radnim vremenom

Šifru 12 obeležiti za lice koje je zaposleno sa radnim vremenom kraćim od punog

Šifru 20 obeležiti za lice koje za sebe smatra da je nezaposleno

Šifru 31 obeležiti za učenike, studente, lica na obuci, volontere

Šifru 32 obeležiti za lice koje za sebe smatra da je penzioner

Šifru 33 obeležiti za lice koje je zbog dugoročnog i trajnog invaliditeta onesposobljeno za rad

Šifru 34 obeležiti za lice koja su trenutno na služenju vojnog roka

Šifru 35 obeležiti za lice koje za sebe smatra da je domaćin, odnosno domaćica, odnosno za lice koje obavlja isključivo neplaćene domaće/kućne poslove

Šifru 36 obeležiti za lice koje za sebe smatra da spada u neku kategoriju neaktivnih lica koja nije napred navedena.

1.2.5. RADNE KARAKTERISTIKE GLAVNOG POSLA

Na pitanja 40-44 odgovaraju ispitanici za koje je na pitanje 39 obeležena šifra 11 ili 12, odnosno oni koji su zaposleni bilo sa punim ili kraćim od punog radnog vremena.

Pitanja se odnose na glavno zaposlenje, odnosno posao. Ukoliko ispitanik ima više poslova kojima se bavi mora da se odluči koji je posao glavni. Glavni posao može biti posao koji lice obavlja u firmi gde mu je radna knjižica, zatim na kojem provodi najviše vremena ili na kojem ostvaruje najveću zaradu ili profit.

40 JOBSTAT Kakav je vaš profesionalni status na glavnom poslu?

Šifru 11 obeležiti za lice koje radi samostalno i zapošjava najmanje još jedno lice. Ova šifra se upisuje i za poljoprivrednika koji koristi pomoć članova porodice ili drugih lica i koje plaća za taj rad.

Šifru 12 obeležiti za lice koje radi u vlastitom preduzeću, privatnoj radnji, poljoprivrednom imanju, kao i za lice koje obavlja samostalnu profesionalnu delatnost ili obavlja neki drugi posao za sopstveni račun ali koje, pri obavljanju tih poslova, ne zapošjava nijednu osobu. Ova šifra se, takođe, upisuje i za lica koja samostalno pronalaze i organizuju, po pravilu, neregistrovane poslove (npr. usluge davanja privatnih časova, prevođenja, čuvanja dece, šivenja, prodaje na pijacama i sl.);

Šifru 21 obeležiti za lice koje radi za poslodavca u bilo kojem sektoru svojine i ostvaruje zaradu u novcu ili naturi, bez obzira da li ima formalni ugovor o zaposlenju ili radi na osnovu usmenog dogovora na neodređeno vreme

Šifru 22 obeležiti za lice koje ima privremeni /povremeni posao na određeno vreme

Šifru 30 obeležiti za lice koje pomaže drugom članu domaćinstva u obavljanju porodičnog posla ili vođenju poljoprivrednog gazdinstva, a pri tom nije plaćeno za taj rad. Ovde treba uključiti: sina ili čerku koji rade u "roditeljskom poslu" ili na roditeljskom gazdinstvu bez ostvarivanja zarade, ženu koja pomaže mužu u poslu, roditelje koji pomažu deci u poslu itd.

41 JOBISCO Koje je vaše zanimanje?

Odgovor se daje upisivanjem što potpunijeg i preciznijeg naziva zanimanja koje lice obavlja u trenutku anketiranja. Zanimanje se određuje prvenstveno prema **vrsti poslova** koje lice obavlja (zadaci i glavne obaveze na poslu), a ne prema školskoj ili stručnoj spremi koju poseduje i nezavisno od delatnosti firme u kojoj radi. Anketar ne treba da prihvati uopštene odgovore kao što su radnik, službenik, majstor i sl. već mora da nastoji da dobije precizniji odgovor.

Zanimanje se šifrira prema Klasifikaciji zanimanja koja je uporediva sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom zanimanja (ISCO-88). Šifra zanimanja je dvomesna a šifriranje vrše statističari.

Klasifikacija zanimanja data je u prilogu.

42 LOCNACE Koja je delatnost lokalne jedinice u kojoj radite? Ili pitati: Šta se proizvodi ili koje se usluge pružaju u Vašem preduzeću, firmi, organizaciji?

Lokalnom jedinicom smatra se geografska lokacija gde se obavlja posao, koju obično čini jedna zgrada, deo zgrade ili više zgrada. Dakle, lokalnu jedinicu čini jedan ili grupa zaposlenih u jednom preduzeću (firmi) koji su geografski locirani na istom mestu. To može biti imanje, laboratorija, prodavnica, garaža, bar, kafana, hotel, restoran, kancelarija, skladište, škola, bolnica, zdravstvena stanica, kuća itd. gde lice obavlja posao.

Odgovor se daje upisivanjem što potpunijeg i preciznijeg naziva delatnosti koja se obavlja u privrednom društvu (preduzeću), ustanovi, zadruzi, privatnoj radnji (zanatskoj, ugostiteljskoj, trgovinskoj, ...) u kojoj ispitanik radi.

Ukoliko lice radi u ogranicenoj jedinici (pogonu, sektoru, službi, servisu,...) čija je delatnost posebno registrovana, upisati naziv delatnosti te jedinice.

Za lice koje radi na svom poljoprivrednom imanju ili obavlja poljoprivredne poslove na tuđem imanju, upisati pretežnu delatnost koja se obavlja na imanju.

Za lice koje samostalno obavlja delatnost u vidu zanimanja upisati što potpuniji opis profesionalne delatnosti kojom se bavi (npr. samostalni slikar, samostalni prevodilac). Za ostala lica koja obavljaju delatnost u vidu zanimanja, treba što preciznije upisati vrstu posla koji obavlja (ulični prodavac, sakupljač sekundarnih sirovina,...).

Delatnost se šifrira prema Klasifikaciji delatnosti koja je uporediva sa klasifikacijom Evropske unije (NACE Rev2). Šifra delatnosti je dvomesna a šifriranje vrše statističari.

Klasifikacija delatnosti data je u prilogu.

43 LOCSEZEFIRM Koliko osoba je zaposleno u lokalnoj jedinici u kojoj radite?

Ovo pitanje se ne postavlja za one koji su samozaposleni i ne zapošljavaju druge radnike (odgovor 12 na pitanje 40)

Upisuje se broj lica, koja zajedno sa ispitanikom (uključujući i to lice), rade u okviru iste lokalne jedinice, kao i broj lica koja rade izvan nje, ali pripadaju toj lokalnoj jedinici i plaćena su od istog poslodavca (na primer: trgovački predstavnici, dostavljači, majstori, vozači i slično).

Šifru 1 obeležiti za one koji rade u lokalnoj jedinici koja ima 1 do 10 zaposlenih

Šifru 2 obeležiti za one koji rade u lokalnoj jedinici koja ima 11 do 19 zaposlenih

Šifru 3 obeležiti za one koji rade u lokalnoj jedinici koja ima 20 do 49 zaposlenih

Šifru 4 obeležiti za one koji rade u lokalnoj jedinici koja ima 50 do 249 zaposlenih

Šifru 5 obeležiti za one koji rade u lokalnoj jedinici koja ima 250 i više zaposlenih

Šifru 7 obeležiti za one koji rade u lokalnoj jedinici koja ima više od 10 zaposlenih ali ne znaju tačan broj.

44 JOBTIME Koje godine ste počeli da radite na svom trenutno glavnom poslu?

Upisati godinu kada je ispitanik počeo da radi na svom trenutno glavnom poslu. Prilikom odgovora na ovo pitanje treba imati u vidu da se upisuje godina od kada je lice počelo da radi na sadašnjem poslu, bez prekida, u kontinuitetu.

1.2.6. OBRAZOVANJE RODITELJA

Pitanja 45 i 46 odnose se na najvišu završenu školu roditelja/staratelja ispitanika u vreme kada je ispitanik bio tinejdžer (kada je imao oko 16 godina) a ne na školu koju su, eventualno, kasnije završili.

45 HATFATHER Koju školu je završio vaš otac/staratelj?

Šifru 1 obeležiti za lice čiji je otac ili staratelj završio osnovnu školu i manje
Šifru 2 obeležiti za lice čiji je otac ili staratelj završio bilo koju srednju školu
Šifru 3 obeležiti za lice čiji je otac ili staratelj završio višu ili visoku školu

46 HATMOTHER Koju školu je završila vaša majka/starateljka?

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanikova majka ili starateljka završila osnovnu školu i manje
Šifru 2 obeležiti ako je ispitanikova majka ili starateljka završila bilo koju srednju školu
Šifru 3 obeležiti ako je ispitanikova majka ili starateljka završila višu ili visoku školu.

MODUL 1.3. OBAVEŠTENOST O MOGUĆNOSTIMA UČENJA

Pitanja u ovom modulu se odnose na period od poslednjih 12 meseci.

49 SEEKINFO Da li ste u poslednjih 12 meseci tražili bilo kakve informacije o mogućnostima učenja?

Šifru 1 obeležiti ako ispitanik jeste tražio bilo kakve informacije o mogućnostima učenja
Šifru 2 obeležiti ako ispitanik nije tražio bilo kakve informacije o mogućnostima učenja

50 SEEKFOUND Da li ste pronašli tražene informacije?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji su u prethodnih 12 meseci tražili informacije o mogućnostima učenja (šifra 1 na pitanje 49)

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik pronašao tražene informacije
Šifru 2 obeležiti ako je ispitanik nije pronašao tražene informacije

51 SEEKSOURCE Gde ste pronašli tražene informacije ?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji su pronašli tražene informacije (šifra 1 na pitanje 50)

Kod odgovora na ovo pitanje moguće je obeležiti više odgovora ukoliko je ispitanik informacije obezbedio iz različitih izvora.

Ispitanik je informacije o mogućnostima učenja mogao pronaći: 1 na internetu, 2 od člana porodice, komšije, kolege sa posla, 3 od poslodavca, 4 od savetnika u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, 5 u nekoj obrazovnoj instituciji (školi, fakultetu i sl), 6 preko masovnih medija (TV,radio, novine), 7 preko knjiga, literature ili na neki drugi način koji nije napred naveden.

MODUL 1.4. UČEŠĆE U OBRAZOVANJU I OBUKAMA

Pitanja u ovom modulu se odnose na učešće odnosno neučestvovanje ispitanika u formalnom i neformalnom obrazovanju/obukama u periodu od poslednjih 12 meseci.

1.4.1. FORMALNO OBRAZOVANJE (FO)

Pod **formalnim obrazovanjem** podrazumeva se strukturisan i institucionalizovan sistem koji propisuje država (Ministarstvo prosvete i nauke). Formalno obrazovanje podrazumeva: utvrđen cilj i nivo obrazovanja; utvrđen plan i program; utvrđena pravila za pristup višem nivou obrazovanja; održava se u obrazovnim institucijama koje su u okviru formalnog sistema obrazovanja (škole, visoke škole i fakulteti, akademije); završavanjem škola i fakulteta koje su u sistemu formalnog obrazovanja dobijaju se svedočanstva i diplome koje su priznate od strane ministarstva prosvete. U našem sistemu formalnog obrazovanja ispitanik uzrasta 25-64 godine može pohađati specijalizaciju posle završene srednje škole, studije prvog i drugog stepena (osnovne strukovne ili akademske, specjalizacije, master studije ili magistraturu) ili doktorske studije.

52 FED Da li ste tokom prethodnih 12 meseci (od datuma anketiranja) pohađali (kao učenik / student) neki oblik formalnog obrazovanja?

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik pohađao neku školu, fakultet i sl. i nastaviti sa pitanjem 53

Šifru 2 obeležiti ako nije pohađao nijedan oblik FO i preći na pitanje 68.

53 FEDNUM Koliko programa formalnog obrazovanja ste pohađali u poslednjih 12 meseci?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji su na pitanje 52 odgovorili sa DA (šifra 1)

Upisati broj programa formalnog obrazovanja u kojima je ispitanik učestvovao u poslednjih 12 meseci. Taj broj može biti od 1 do 3.

Pitanja od 54* do kraja ovog modula postavljaju se ispitanicima koji jesu pohađali ili pohađaju neki oblik formalnog obrazovanja i odnose se na **poslednje** formalno obrazovanje koje je ispitanik pohađao (za one koji su pohađali više od jednog oblika).

54* FEDNAME Koju školu/fakultet (smer/odsek) (iz sistema formalnog obrazovanja) ste poslednju pohađali u prethodnih 12 meseci?

Upisati što potpuniji naziv i smer/odsek škole koju je ispitanik poslednju pohađao u proteklih 12 meseci

Prilikom postavljanja narednih pitanja koristite naziv škole/fakulteta koji je ispitanik pohađao ili pohađa da ispitanik koji je učestvovao u više programa FO nebi bio zbrunjen, odnosno da tačno zna na šta se pitanja odnose.

54 FEDLEVEL Kog nivoa je bila škola koju ste poslednju pohađali u prethodnih 12 meseci?

Šifru 11 obeležiti za lice koje je pohađalo niže razrede osnovne škole (1-4 razreda)

Šifru 21 obeležiti za lice koje je pohađalo više razrede osnovne škole (5-8 razreda)

Šifru 22 obeležiti za lice koje je pohađalo srednju stručnu školu u trajanju kraćem od 2 godine

Šifru 31 obeležiti za lice koje je pohađalo srednju stručnu školu u trajanju od 2 ili 3 godine

Šifru 32 obeležiti za lice koje je pohađalo gimnaziju ili srednju stručnu školu u trajanju od 4 godine

Šifru 30 obeležiti za lice koje je pohađalo neku srednju školu ali ne znaju dužinu trajanja i zbog toga ne može da se razvrsta u neki od prethodnih nivoa obrazovanja

Šifru 40 obeležiti za lice koje je pohađalo specijalizaciju posle srednje škole

Šifru 51 obeležiti za lice koje je pohađalo višu ili visoku (trogodišnju) školu

Šifru 52 obeležiti za lice koje je pohađalo visoku školu, fakultet ili akademiju kao i za specijalizaciju ili master studije

Šifru 60 obeležiti za lice koje je pohađalo doktorske studije.

55 FEDFIELD Kojoj oblasti/području obrazovanja pripada škola koju ste poslednju pohađali u prethodnih 12 mesecii?

Na ovo pitanje odgovaraju svi ispitanici koji su pohađali najmanje srednju školu (svi koji na pitanju 54 imaju obeleženu šifru 22 do 60)

Anketar treba da, na osnovu najviše završene škole koju je ispitanik pohađao, upiše jednu od ponuđenih šifara koje su date prema klasifikaciji ISCED/97. Prilikom odgovora na ovo pitanje treba upisati najdetaljniju šifru ponuđenih područja obrazovanja.

Prilikom određivanja šifre koristiti se uputstvom koje je dato kod pitanja 27.

Šifarnik oblasti/područja obrazovanja nalazi se u prilogu.

56 FEDVOC Da li je poslednja škola bila opšta ili stručna?

Na ovo pitanje odgovaraju svi ispitanici koji su pohađali neku srednju školu ili specijalizaciju posle srednje škole (svi koji na pitanju 54 imaju obeleženu šifru 22 do 40).

Šifru 1 obeležiti ukoliko je ispitanik pohađao školu opšteg tipa -gimnaziju

Šifru 2 obeležiti ukoliko je ispitanik pohađao neku stručnu školu.

57 FEDMETHOD Koji metod učenja je korišćen kao glavni u poslednjoj školi ?

Ovo pitanje se odnosi na glavni metod učenja i moguće je obeležiti 1 odgovor. Ukoliko je korišćeno više metoda ispitanik treba da se opredeli za metod koji je najviše/najčešće korišćen.

Šifru 1 obeležiti ako je glavni metod bio tradicionalno učenje (učionica, direktni kontakt nastavnik-ucenik, udžbenici,...)

Šifru 2 obeležiti ako je glavni metod bio učenje na daljinu i korišćenje savremenih metoda nastave (on-line, off-line). Učenje na daljinu može biti slično tradicionalnom (plan i program, mentorstvo i sl.) ali se realizuje kroz poštansku komunikaciju nastavnika i učenika ili korišćenjem elektronskih medija i kontakta sa polaznicima koji ne sede u jednoj učionici

Šifru 3 obeležiti ako je glavni metod bio kombinovani učenje na daljinu uz korišćenje tradicionalnih sredstava (materijala)

58 FEDREASON Zašto ste se odlučili da pohađate poslednju školu?

Na ovo pitanje moguće je obeležiti više odgovora, odnosno treba obeležiti sve razloge zbog kojih se ispitanik odlučio da pohađa određeno obrazovanje/školu.

Navedeni su razlozi koji su vezani za posao (zaposlenje, napredovanje i sl) i lični razlozi: Da svoj posao radi bolje i/ili da obezbedi napredovanje na poslu 1; Da smanji izglede za gubitak posla 2; Da poveća izglede za dobijanje posla ili za promenu posla 3; Da započne sopstveni posao 4; Bio je obavezan da učestvuje 5; Da stekne znanja/sposobnosti koji će mu koristiti u svakodnevnom životu 6; Da uveća znanja/sposobnosti iz oblasti koja ga interesuju 7; Da dobije sertifikat/diplomu 8; Da upozna nove ljudi/Zbog zabave 9; Neki drugi razlog koji nije među navedenima 0.

59 FEDWORKTIME Da li ste poslednju školu pohađali u plaćeno radno vreme?

Pitanje se odnosi samo na učešće u nastavi a ne na vreme koje je potrebno za domaće zadatke.

Šifru 1 obeležiti za lice koje je pohađalo školu isključivo u radno vreme (radni sati su zamjenjeni satima obuke), kao i za lice koje je obuku pohađalo van radnog vremena, ali mu se ti sati računaju kao da je radilo.

Šifru 2 obeležiti za one ispitanike koji su pohađali školu pretežno u radno vreme (većim delom za vreme radnog vremena, a manjim delom van radnog vremena). Ovu šifru treba upisati i za lice koje je isti broj sati obuke imalo za vreme i van radnog vremena (npr. obuka, koja dnevno traje 4 sata, se odvijala u trajanju od 2 sata u radno vreme, a 2 sata van radnog vremena);

Šifru 3 obeležiti za one ispitanike koji su pohađali školu uglavnom van radnog vremena.

Šifru 4 obeležiti za one ispitanike koji su pohađali školu isključivo van radnog vremena. Ovu šifru treba upisati i za neplaćene pomažuće članove u porodičnom poslu koji su imali obuku vezanu za posao na kome rade (i za koju nisu bili plaćeni);

Šifru 5 obeležiti za ispitanike koji nisu radili u vreme kada su pohađali školu. Za lice koje je u toku dužeg vremenskog perioda pohađalo školu i pri tom je u jednom periodu radilo, a u jednom periodu nije, pri odgovoru na ovo pitanje treba uzeti u obzir situaciju koja je duže trajala.

60 FEDNBHOURS Koliko je nastavnih sati ukupno trajala poslednja škola koju ste pohađali u prethodnih 12 meseci?

Upisati ukupan broj nastavnih sati.

Ukoliko ispitanik ne zna odgovor na ovo pitanje postaviti mu sledeća dva pomočna pitanja (pitanje 60a i 60b) i na osnovu odgovora na ova pitanja doći do ukupnog broja nastavnih sati.

60a FEDNBWEEKS (optional) Koliko nedelja je trajao taj program?

60b FEDDURPERWEEK (optional) U proseku koliko nastavnih sati ste imali nedeljno?

61 FEDPAID Da li ste troškove svog poslednjeg školovanja/obrazovanja (upis, školarina, udžbenici, ispiti i sl) platili sami?

Pitanje se odnosi na ukupne troškove školovanja – upis, školarinu, troškove ispita, knjige, udžbenike i druga nastavna sredstva za poslednje obrazovanje.

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik sam platio sve troškove svog poslednjeg formalnog obrazovanja

Šifru 2 obeležiti ako je ispitanik platio deo troškove svog poslednjeg FO a deo je platio neko drugi

Šifru 3 obeležiti ako je sve troškove platio neko drugi

Šifru 4 obeležiti ako je ispitanik sam platio troškove školovanja ali ne zna da li je cena koju je platio kompletna ili je subvencionisana.

62 FEDPAIDBY Navedite ko je platio deo ili kompletne troškove za upis, školarinu, udžbenike, ispite i sl. za vaše poslednje školovanje/obrazovanje u kome ste učestvovali.

Na ovo pitanje odgovaraju oni koji su na pitanje 61 odgovorili da je deo troškova ili kompletne troškove platio neko drugi (šifra 2 i 3).

Moguće je obeležiti više odgovora, odnosno treba identifikovati sve koji su troškove platili. Kao potencijalni finansijeri obrazovanja navedeni su : Poslodavac ili potencijalni poslodavac 1; Nacionalna služba za zapošljavanje 2; Druge javne institucije 3; Član domaćinstva ili rođak 4;

Šifru 5 obeležiti ako ispitanik ne zna ko je platio troškove.

Šifru 0 obeležiti ukoliko troškove nije platio niko od navedenih lica i institucija, već neko drugi (npr. prijatelj).

Za ispitanike koji su samozaposleni i troškove je platila firma treba obeležiti šifru 1. Isto važi i za ispitanike koji rade u porodičnom poslu i za to primaju naknadu.

63 FEDPAIDVAL Koliko ste vi lično ili neko od članova vašeg domaćinstva ili srodnik u poslednjih 12 meseci platili za troškove upisa, školarine, udžbenika, ispita i sl. za vaše poslednje školovanje/obrazovanje?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji kao odgovor na pitanje 61 imaju obeležene šifre 1, 2 ili 4 i ispitanici koji su na pitanje 62 odgovorili da je deo troškova ili kompletne troškove platilo član domaćinstva ili rođak.
Upisati ukupan iznos svih troškova obrazovanja/školovanja koje je ispitanik pohađao u poslednjih 12 meseci - u Evrima. Ukoliko je ispitanik učestvovao u više oblika obrazovanja, troškove upisati za poslednje.

64 FEDUSE Koliko ste koristili (ili očekujete da ćete koristiti) znanja i sposobnosti koje ste stekli u poslednjem školovanju/obrazovanju?

Šifru 1 obeležiti za one koji su mnogo koristili ili misle da će mnogo koristiti stečena znanja

Šifru 2 obeležiti za one koji su u značajnoj meri koristili ili misle da će u značajnoj meri koristiti stečena znanja

Šifru 3 obeležiti za one koji su veoma malo koristili ili misle da će veoma malo koristiti stečena znanja

Šifru 4 obeležiti za one koji nisu nimalo koristili ili misle da neće nimalo koristiti stečena znanja.

67EDOUTCOME Da li su vam nova znanja i veštine stečene u poslednjem školovanju/obrazovanju pomogle u bilo čemu od navedenog?

Na ovo pitanje moguće je obeležiti više odgovora, odnosno treba obeležiti sve ono u čemu su ispitaniku pomogla nova znanja i veštine stečene u poslednjem obrazovanju.

To mogu biti:

1 Dobijanje (novog) posla;

2 Napredovanje u poslu (ovaj odgovor može biti obeležen za ispitanike koji na pit. 59 imaju obeležen odgovor 1,2,3 ili 4)

3 Povećanje plate/zarade (ovaj odgovor može biti obeležen za ispitanike koji na pit. 59 imaju obeležen odgovor 1,2,3 ili 4)

4 U novim poslovima i zadacima (ovaj odgovor može biti obeležen za ispitanike koji na pit. 59 imaju obeležen odgovor 1,2,3 ili 4)

5 Postizanje boljih rezultata u sadašnjem poslu (ovaj odgovor može biti obeležen za ispitanike koji na pit. 59 imaju obeležen odgovor 1,2,3 ili 4)

6 Lični razlozi (upoznavanje novih ljudi, unapredavanje nekih opštih sposobnosti i sl.

Šifru 7 treba obeležiti ako ispitanik kaže da još uvek nema efekata (ali očekuje da će biti)

Šifru 8 obeležiti za ispitanika koji ne očekuje nikakve efekte od obrazovanja koje je pohađao

Šifru 0 obeležite ako je odgovor ništa od navedenog.

1.4.2. NEFORMALNO OBRAZOVANJE/OBUKE (NFO)

Neformalno obrazovanje/obuka podrazumeva institucionalizovano učenje koje se odvija kroz strukturisane programe ali nije u sistemu formalnog obrazovanja. To su organizovani procesi učenja koji su namenjeni osposobljavanju za rad i druge aktivnosti, kao i za lični razvoj. Neformalno obrazovanje se realizuje kao: kursevi, radionice i seminari, instruktaže /obuke na poslu, privatni časovi. Najčešće, organizatori neformalnog obrazovanja su: radnički/narodni univerziteti, poslodavci, komercijalne institucije, neprofitne organizacije, itd. Ovaj vid obrazovanje može, ali ne mora obezbediti sticanje odgovarajućih potvrda, svedočanstava, diploma i sl. Neformalno obrazovanje može biti vezano kako za posao, tako i za lični interes, ambiciju, hobi i sl.

Ispitanika treba pitati da li je tokom proteklih 12 meseci pohađo neki oblik neformalnog obrazovanja - kurs, radionicu/seminar, instruktažu, privatne časove, na radnom mestu ili u slobodno vreme sa namerom da unapredite svoja znanja i veštine u bilo kojoj oblasti (uključujući i hobii). Ispitanicima treba skrenuti pažnju da se misli i na završeno obrazovanje/obuke i na ono koje je u toku.

68 NFECOURSE Kurseve (*kurs jezika, kompjutera, vožnje, menadžmenta, kuvanja, baštovanstva, kurs slikanja...*)

Kurs je planiran niz pojedinačnih aktivnosti učenja pojedinih predmeta koji nudi provajder. Kursevi su predmetno orijentisani i sprovodi ih jedno ili više lica koji su specijalizovani za tu oblast. Kursevi mogu biti teorijski (samo predavanja) a mogu biti organizovani kao kombinacija teorije i prakse u stvarnim uslovima ili uslovima koji su simulacija stvarne situacije.

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik pohađao ili pohađa neki kurs

Šifru 2 obeležiti ako je ispitanik nije pohađao/ne pohađa neki kurs

69 NFEWORKSHOP Radionice ili seminare

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik pohađao ili pohađa radionicu ili seminar

Šifru 2 obeležiti ako je ispitanik nije pohađao i ne pohađa radionicu ili seminar

70 NFEGUIDEDJT Planirane edukacije, instruktaže ili obuke koje je organizovao poslodavac uz pomoć instruktora (*obuka za rukovanje novom mašinom ili učenje novog softvera, obuka o organizaciji, novim procedurama, bezbednosti na radu, zaštiti zdravlja i sl.*)

Ovaj vid obuke/edukacije podrazumeva planirano učenje ili sticanje praktičnih iskustava na radnom mestu, u vreme koje je planirano za to, podrazumeva prisustvo instruktora/predavača, organizованo je ili je inicirano od strane poslodavca.

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik pohađao ili pohađa neki oblik obrazovanja/obuke organizovan od strane poslodavca

Šifru 2 obeležiti ako je ispitanik nije pohađao/ne pohađa takvu obuku

71 NFELESSON Privatne časove kod plaćenog nastavnika, predavača (*časovi matematike, klavira i sl.*)

Privatni časovi podrazumevaju planiranu seriju dopunskog učenja koje nudi stručnjak, a uzimaju se sa namerom da se prodube znanja i veštine.

Šifru 1 obeležiti ako je ispitanik uzimao ili uzima privatne časove

Šifru 2 obeležiti ako je ispitanik nije uzimao/ne uzima privatne časove

72 NFENUM U koliko oblika neformalnog obrazovanja/obuka ste učestvovali u poslednjih 12 meseci?

Upisati ukupan broj aktivnosti NFO u kojima je ispitanik učestvovao u poslednjih 12 meseci.

Ispitanik treba da dâ što precizniji naziv obuke, seminara, radionice ili kursa koju je pohađao (npr. kurs stranog jezika, obuka za vozače, obuka za rad na kompjuteru, daktilografski kurs, kurs za kozmetičare, frizerke, kuvare, krojače, stolare, automehaničare i sl., takođe treba dati što precizniji naziv obuke/kursa na poslu).

Na osnovu nabrojanih aktivnosti NFO za svaku od njih treba (na pitanja 73-82) upisati tip te aktivnosti, odnosno upisati da li se radi o kursu, radionicici/seminaru, instruktaži/obuci na poslu ili privatnim časovima.

73 NFEACT01_TYPE Identifikacija prve aktivnosti neformalnog obrazovanja

Upisati što precizniji naziv prve aktivnost i odrediti tip aktivnosti:

Šifru 1 obeležiti za kurs

Šifru 2 obeležiti za radionicu/seminar

Šifru 3 obeležiti za instruktažu/obuku na poslu

Šifru 4 obeležiti za privatne časove

Isto uraditi za drugu, treću, četvrtu itd. do desete (moguće je najviše 10) aktivnost/oblik neformalnog obrazovanja (pitanja 74-82).

Pitanja 83, 84 i 85 odnose se na ispitanike koji su učestvovali u bar jednom obliku NFO.

83 NFEPURP10 Da li je bar jedna od navedenih aktivnosti bila vezana za posao?

Šifru 1 obeležiti ako je odgovor Da, odnosno ako je lice pohađalo navedenu obuku zbog sticanja znanja, sposobnosti ili veština vezanih za sadašnji ili budući/potencijalni posao, u cilju dobijanja veće plate ili napredovanja na poslu

Šifru 2 obeležiti ako je odgovor NE, odnosno ako je lice pohađalo navedenu obuku iz ličnih ili društvenih razloga, hobija, zbog rekreacije i sl.

84 FEWORKTIME10 Da li je bar jedna od navedenih aktivnosti bila organizovana u radno vreme?

Šifru 1 obeležiti ako je aktivnost organizovana u radno vreme

Šifru 2 obeležiti ako nijedna aktivnost nije bila organizovana u radno vreme.

Šifru 2 obeležiti i za ispitanike koji su nezaposleni.

85 NFEPAIDBY10 Da li je vaš poslodavac ili potencijalni poslodavac delom ili u potpunosti platio bar za jednu od navedenih aktivnosti ?

Šifru 1 obeležiti ako je odgovor DA

Šifru 2 obeležiti ako je odgovor NE. Šifru 2 obeležiti i za ispitanike koji su nezaposleni.

Šifru 3 obeležiti ako ispitanik ne zna da li je poslodavac platio troškove u potpunosti ili delimično.

1.4.2.1. DETALJNE INFORMACIJE O SLUČAJNO IZABRANIM AKTIVNOSTIMA NEFORMALNOG OBRAZOVANJA

U ovom delu upitnika ispitanicima treba postaviti pitanja o dva oblika neformalnog obrazovanja u kojima su učestvovali. Kod ispitanika koji su učestvovali u više od dva oblika NFO slučajnim metodom izabratи dva za koja treba postaviti naredna pitanja.

Pitanja 86 do 102 odnose se prvu slučajno izabrano aktivnost.

86 NFERAND1 Upisati šifru prve slučajno izabrane aktivnosti

Šifra aktivnosti je redni broj pod kojim je izabrana aktivnost upisana kod odgovora na pitanja 73-82 i ta šifra može biti od 01 (za prvu napred navedenu aktivnost) do 10 (za desetu napred navedenu aktivnost).

87 NFERAND1_TYPE Tip PRVE slučajno izabrane aktivnosti

Tip aktivnosti za prvu izabrano aktivnost preuzeti iz odgovora na pitanja 73-82 gde je već za svaki oblik NFO u kome je ispitanik učestvovao određeno da li se radi o kursu, radioici/seminaru, instruktaži na poslu ili privatnim časovima.

Prilikom postavljanja pitanja o prvoj slučajno izabranoj aktivnosti NFO koristite tačan i precizan naziv aktivnosti, kako bi ispitaniku bilo potpuno jasno o čemu ga pitate. Isto važi i za postavljanje pitanja za drugu aktivnost.

88 NFEPURP1 Koji je glavni razlog za učešće u prvoj aktivnosti?

Šifru 1 obeležiti ako je glavni razlog vezan uglavnom za posao

Šifru 2 obeležiti ako je glavni razlog uglavnom lični (nevezan za posao)

Razlozi vezani za posao (profesionalni) jesu ako je ispitanik pohađao neki oblik NFO da bi stekao nova znanja i sposobnosti za trenutni ili potencijalni posao, da bi obezbedio veća primanja ili da bi obezbedio profesionalno napredovanje ili promociju.

Lični razlozi za pohađanje nekog oblika NFO mogu biti vezani za želju za ličnim, društvenim napretkom, sticanje znanja i veština koje mogu biti od koristi u svakodnevnom životu, sticanje znanja i veština o stvarima koje ga interesuju, zbog hobija, rekreacije i sl.

89 NFEFIELD1 Kojoj oblasti/području obrazovanje pripada ta aktivnost?

Anketar treba da, na osnovu informacija o NFO obrazovanju/obuci , upiše jednu od ponuđenih šifara koje su date prema klasifikaciji ISCED/97. Prilikom odgovora na ovo pitanje treba upisati najdetaljniju šifru ponuđenih područja obrazovanja.

Za odgovor na ovo pitanje koristiti uputstvo koje je dato kod pitanja 27 i 55.
Šifarnik oblasti/područja obrazovanja nalazi se u prilogu.

90 NFEMETHOD1 Koji metod učenja je korišćen kao glavni kod prve aktivnosti?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 57.

91 NFEREASON1 Zašto ste se odlučili da poхађate tu aktivnosti?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 58.

92 NFEWORKTIME1 Da li se prva aktivost organizovana u plaćeno radno vreme ?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 59.

93 NFENBOURS1 Koliko je ukupno nastavnih sati trajala aktivnost?**93a NFENBWEEKS1 Koliko nedelja je trajao taj program?****93b NFEDURPERWEEK1 U proseku koliko nastavnih sati ste imali nedeljno?**

Za odgovor na ova pitanja videti uputstvo kod pitanja 60.

94 NFEPROVIDER1 Ko je bio organizator prve aktivnosti?

Organizator/provajder obrazovanja može biti škola, fakultet, preduzeće, opština, državni organ/organizacija, nevladin sektor, pojedinci koji obezbeđuju program i nastavnike, predavače, instruktore za sprovođenje obrazovanja/obuke.

Šifru 1 obeležiti ako je organizator/provajder bila institucija formalnog obrazovanja (škola, fakultet, akademija i sl.)

Šifru 2 obeležiti ako je to institucija NFO (radnički ili narodni univerzitet, razni obrazovni centri, škole i akademije koji nisu u sistemu formalnog obrazovanja)

Šifru 3 obeležiti ako je reč o instituciji koja posluje na komercijalnom principu i kojoj obrazovanje/obuka nije osnovna delatnost (npr. proizvođači opreme, mašina i sl.)

Šifru 4 obeležiti ako je organizator poslodavac

Šifru 5 obeležiti ako je organizator neka asocijacija (unija poslodavaca, trgovачka komora, privredna komora i sl.)

Šifru 6 obeležiti ako su organizator razna sindikalna udruženja i organizacije

Šifru 7 obeležiti ako je organizator neka neprofitna organizacija (nevladine organizacije, kulturna društva i sl)

Šifru 8 obeležiti ako se radi o pojedincima (studenti i drugi koji daju privatne časove i sl)

Šifru 9 obeležiti ako su organizator nekomercijalne institucije kojima obrazovanje nije osnovna delatnost (biblioteke, muzeji i sl)

Šifru 10 obeležiti ako je organizator neko drugi (ko nije naveden od 1-9)

95 NFECERT1 Da li prva aktivnost obezbeđuje sertifikat i ako obezbeđuje da li taj sertifikat traže poslodavac za trenutni ili planirani posao?

Šifru 1 obeležiti ako se nakon završenog obrazovanja/obuke dobija sertifikat i taj sertifikat traži poslodavac

Šifru 2 obeležiti ako se nakon završenog obrazovanja/obuke dobija sertifikat ali taj sertifikat poslodavac ne traži

Šifru 3 obeležiti ako se nakon završenog obrazovanja/obuke ne dobija sertifikat

96 NFEPAID1 Da li ste troškove neformalnog obrazovanja platili sami?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 61.

97 NFEPAIDBY1 Navedite ko je sve (delom ili u potpunosti) platio troškove za neformalno obrazovanje u kome ste učestvovali

Na ovo pitanje odgovaraju oni koji su na pitanje 96 odgovorili da je deo troškova ili kompletne troškove platio neko drugi (šifra 2 i 3).

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 62.

98 NFEPAIDVAL1 Koliko ste vi lično ili neko od članova vašeg domaćinstva ili srodnik, u poslednji 12 meseci platili za troškove upisa, školarine, udžbenika i sl. za tu aktivnost?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji kao odgovor na pitanje 96 imaju obeležene šifre 1, 2 ili 4 i ispitanici koji su na pitanje 97 odgovorili da je deo troškova ili kompletne troškove platio član domaćinstva ili rođak.

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 63.

99 NFEUSE1 Koliko ste koristili (ili očekujete da ćete koristiti) znanja i sposobnosti koja ste stekli u prvoj aktivnosti?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 64.

102 NFEOUTCOME1 Da li su vam nova znanja/veštine koje ste stekli u prvoj aktivnosti pomogli u bilo čemu od navedenog?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 67.

Pitanja 86a do 102a odnose se drugu slučajno izabranu aktivnost NFO. Prilikom postavljanja pitanja i obeležavanja odgovora rukovoditi se uputstvom koje dato za prvu slučajno izabranu aktivnost.

MODUL 1.5. TEŠKOĆE U UČESTVOVANJU U OBRAZOVANJU I OBUKAMA

Pitanja u ovom modulu odnose se na teškoće i prepreke vezane za učešće u obrazovanju i obukama u poslednjih 12 meseci.

Na osnovu odgovora na pitanja u prethodnim modulima ispitanike treba razvrstati u jednu od četiri grupe/kategorije.

Ispitanicima koji su učestvovali u nekoj obrazovnoj aktivnosti (formalnoj ili neformalnoj), odnosno onima koji su na pitanje 52 odgovorili sa DA (šifra 1) ili na pitanja od 68 do 71 imaju bar jedan odgovor 1 treba postaviti sledeće pitanje:

103 DIFFICULTY_1_2 Obzirom da ste tokom poslednjih 12 meseci pohađali neki od oblika obrazovanja, da li biste voleli da ste učestvovali u više takvih aktivnosti?

Šifru 1 treba obeležiti za one koji bi voleli da su učestvovali u više oblika obrazovanja (**grupa 2**)

Šifru 2 treba obeležiti za one koji ne bi voleli da su učestvovali u više oblika obrazovanja (**grupa 1**)

Šifru 3 treba obeležiti za one koji ne znaju

Ispitanicima koji nisu učestvovali ni u formalnom ni u neformalnom obrazovanju, odnosno onima koji su na pitanje 52 odgovorili sa NE (šifra 2) ili na pitanja od 68 do 71 imaju sve odgovore NE (šifra 2) treba postaviti sledeće pitanje:

103 DIFFICULTY_3_4 Obzirom da tokom poslednjih 12 meseci niste pohađali nijedan oblik obrazovanja/obuke da li ste želeli da učestvujete u ovakvim aktivnostima?

Šifru 1 treba obeležiti za one koji su želeli da učestvuju u obrazovanju/obukama (**grupa 4**)

Šifru 2 treba obeležiti za one koji nisu želeli da učestvuju u obrazovanju/obukama (**grupa 3**)

Šifru 3 treba obeležiti za one koji ne znaju da li su želeli ili nisu

104 DIFFTYPE1A Da li postoje neki određeni razlozi zbog kojih niste želeli da učestvujete?

Ovo pitanje postavlja se ispitanicima koji nisu učestvovali ni u jednom obliku obrazovanja/obuke i nisu ni želeli da učestvuju (grupa 3)

Šifru 1 obeležiti za one koji su odgovorili da ne postoje razlozi za neučestvovanje u obrazovanju/obukama i da im obrazovanje/obuka nisu potrebni

Šifru 2 obeležiti ako ispitanik kaže da razlozi za neučestvovanje postoje

105 DIFFTYPE1B Zbog čega niste želeli da učestvujete ni u jednom vidu obrazovanja/obuke?

Ovo pitanje postaviti ispitanicima koji na pitanje 104 imaju obeležen odgovor 2.

Na ovo pitanje moguće je obeležiti više odgovora, odnosno treba obeležiti sve razloge koji su navedeni a uticali su na ispitanika da ne učestvuje u obrazovanju/obukama. Razlozi mogu biti sledeći:

01 Ispitanik nije ispunjavao uslove za pohađanje obrazovanja/obuke

02 Troškovi obuke-obuka je bila skupa

03 Nedostatak podrške poslodavca ili javnog servisa

04 Neadekvatan raspored obuke- obuka se preklapala sa radnim vremeneom

05 Udaljenost-obuka se odvijala na udaljenoj lokaciji

06 Neposedovanje kompjutera, pristupa internetu za učenje na daljinu

07 Porodične obaveze –nedostatak vremena zbog porodičnih obaveta

08 Zdravstveni razlozi, starost, godine

09 Neki drugi lični razlozi

10 Nije postojala odgovarajuća obuka/obrazovanje

Šifru 0 obeležiti za one koji su imali neki drugi razlog za neučestvovanje koji nije pomenut.

106 DIFFMAIN1 Među navedenim razlozima koji je najvažniji?

Ukoliko je ispitanik naveo više razloga na pitanje 105, zamolite ga da izabere razlog koji je najvažniji, koji je glavni, koji je najviše uticao.

Prilikom upisivanja odgovora koristiti šifre iz prethodnog pitanja.

Ispitanicima koji nisu učestvovali u obrazovanju/obukama ali su želeli da učestvuju i ispitanicima koji su učestvovali i želeli su da učestvuju u više aktivnosti (grupe 2 i 4)postaviti sledeće pitanje:

107 DIFFTYPE2 Koje poteškoće su vas sprečile da učestvujete ili da više učestvujete u obrazovanju i obuci?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 105.

108 DIFFMAIN2 Među navedenim razlozima koji je najvažniji?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 106

Pitanje 109 postaviti ispitanicima koji su učestvovali u formalnom ili neformalnom obrazovanju ali nisu želeli da učestvuju više (grupa 1)

109 DIFFTYPE3A Postoje li neki određeni razlozi zbog kojih niste želeli da učestvujete u više oblika obrazovanja/obuke?

Šifru 1 obeležiti za ispitanike koji kažu da razlozi ne postoje i da im nije bilo potrebno obrazovanje/obuka

Šifru 2 obeležiti za one koji se izjasne da razlozi postoje.

110 DIFFTYPE3B Zbog čega niste želeli da učestvujete ni u jednom vidu obrazovanja/obuke?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji su na pitanje 109 odgovorili da postoje razlozi. Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 105.

111 DIFFMAIN3 Među navedenim razlozima koji je najvažniji?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 106.

MODUL 1.6. INFORMALNO UČENJE

Informalno učenje/obrazovanje je učenje koje je planirano ali nije organizovano i strukturisano (nije institucionalizovano). Informalno učenje obuhvata učenje u porodici, na radnom mestu ili u svakodnevnom životu, na način samoučenja, porodičnog ili društvenog učenja. Odvija se kroz: učenje uz pomoć člana porodice, prijatelja, kolege; korišćenje raznih štampanih materijala (knjige, srtični časopisi); korišćenje kompjutera, materijala sa interneta; korišćenje raznih televizijskih, radio, video ili audio materijala. Ovaj vid obrazovanja i obuke omogućava razvoj ličnosti, kreativnosti, talenata, inicijative i osećaja društvene odgovornosti i akumuliranje znanja, veština i sposobnosti potrebnih za život.

Bitno je imati na umu da informalno učenje podrazumeva nameru, odnosno planiranu aktivnost. Slučajno, usputno usvajanje novih znanja u svakodnevnom životu ne smatra se informalnim učenjem.

Pitanja u ovom modulu odnose se na učešće ispitanika u informalnom učenju u poslednjih 12 meseci.

112. INF Da li ste u poslednjih 12 meseci namenski/planski pokušavali da naučite nešto na poslu ili u slobodno vreme kako biste unapredili znanja i veštine? U koliko takvih aktivnosti ste učestvovali?

- Šifru 1** obeležiti za lice koje je učestvovalo u jednom obliku informalnog obrazovanja
Šifru 2 obeležiti za lice koje je učestvovalo u dva ili više oblika informalnog obrazovanja
Šifru 3 obeležiti za lice koje nije učestvovalo ni u jednom obliku informalnog obrazovanja

Na pitanja 113-118. odgovaraju ispitanici koji su učestvovali u nekom obliku informalnog obrazovanja. Oni koji su učestvovali samo u jednom obliku informalnog obrazovanja (šifra 1) odgovaraju na pitanja 113-115. Oni koji su učestvovali u dva ili više oblika (šifra2) odgovaraju na pitanja 113-118, s tim što za ispitanike koji su učestvovali u više od dva oblika prigrama, treba izabrati dva koja su bila najskorija (od momenta anketiranja).

113. INFFIELD1 Kojoj oblasti/području obrazovanja pripada prva aktivnost?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 55
Uputstvo za izbor šifre oblasti/područja obrazovanja i Šifarnik oblasti/područja obrazovanja nalaze se u prilogu.

114. INFPURP1 Koji je bio glavni razlog za učešće u toj aktivnosti?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 88.

115. INFMETHOD1 Koji od sledećih metoda učenja je bio glavni metod u prvom informalnom obrazovanju/učenju koje ste naveli?

- Šifru 1** obeležiti ako je ispitanik učio od člana porodice, prijatelja ili kolege
Šifru 2 obeležiti ako je koristio štampani materijal (knjige, stručnu literaturu, časopise i sl.)
Šifru 3 obeležiti ako je koristio kompjuter, materijal za učenje sa interneta i sl.
Šifru 4 obeležiti ako je koristio TV, radio program da bi došao do novih znanja ili je koristio audio i video trake da bi naučio nešto (npr. učenje stranog jezika preko audio traka koje se slušaju u kolima, autobusu; gledanje video traka; gledanje dokumentarnog programa na TV i sl.)

Za odgovore na pitanja 116-118 koristiti isto uputstvo kao za pitanja 113-115.

116. INFFIELD2 Kojoj oblasti obrazovanja pripada druga aktivnost?

117. INFPURP2 Koji je bio glavni razlog za učešće u toj aktivnosti?

118. INFMETHOD2 Koji od sledećih metoda učenja je bio glavni metod u drugom informalnom obrazovanju/učenju koje ste naveli?

MODUL1.7.INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE (ICT)

Odgovor na ovo pitanje treba da bude ispitanikova lična procena poznavanja rada na računaru.

119. ICTCOMPUTER Koje od navedenih aktivnosti ste radili na kompjuteru?

Na ovo pitanje moguće je obeležiti više odgovora.

Šifru 0 obeležiti za ispitanika koji nikada nije koristio kompjuter ili ne zna da uradi nijednu od navedenih aktivnosti

Za ispitanike koji koriste kompjuter među sledećim operacijama obeležiti sve koje ispitanik zna da radi na kompjuteru:

- 1 Kopiranje ili premeštanje dokumenata i foldera
- 2 Korišćenje Copy/Paste alata za kopiranje i premeštanje teksta u okviru dokumenta
- 3 Korišćenje osnovnih aritmetičkih formula u tabelama
- 4 Zipovanje fajlova
- 5 Povezivanje i instaliranje novih naprava, npr. modema
- 6 Pisanje kompjuterskog programa koristeći specijalizovan kompjuterski jezik
- 7 Prenošenje podataka između kompjutera i drugih uređaja (sa digitalne kamere ili sa/na mobilni telefon, mp3,mp4,...
- 8 Modifikovanje ili verifikacija konfiguracije softverske aplikacije
- 9 Kreiranje elektronske prezentacije (slajdovi), uključujući sliku, zvuk, video materijale, grafikone..
- 10 Instaliranje novog ili zamena starog operativnog sistema.

MODUL 1.8. JEZICI

Pitanja u ovom modulu odnose se na ispitanikovu ličnu ocenu poznavanje i korišćenja stranih jezika

121. LANGMOTHER Koji je vaš maternji jezik?

Maternjim jezikom smatra se jezik kojim je lice progovorilo u najranijem detinjstvu. U ovom istraživanju data je mogućnost da lice može navesti dva maternja jezika, ukoliko potiče iz bilingvalne porodice u kojoj se govorilo na dva jezika. Za lice čiji su roditelji umrli u njegovom najranijem detinjstvu, maternji jezik će biti jezik okoline u kojoj je dete odraslo.

Sa liste ponuđenih jezika izabratи jezik za koji ispitanik kaže da mu je maternji.

122. LANGUSED Koliko stranih jezika možete da koristite?

Šifru 00 upisati za lice koje ne može da koristi ni jedan strani jezik

Za lica koja koriste jedan ili više stranih jezika upisati koliko (broj) jezika koje koriste

Ako je ispitanik naveo da koristi neki strani jezik zamolite ga da navede sve jezike koje koristi (rangirajte ih prema nivou znanja i značaju/rasprostranjenosti jezika, npr. prioritet treba dati engleskom, francuskom, nemačkom, španskom, ruskom...). Moguće je upisati sedam jezika.

- 123. LANGUSED_1** Prvi jezik
- 124. LANGUSED_2** Drugi jezik
- 125. LANGUSED_2** Treći jezik
- 126. LANGUSED_4** Četvrti jezik
- 127. LANGUSED_5** Peti jezik
- 128. LANGUSED_6** Šesti jezik
- 129. LANGUSED_7** Sedmi jezik

Upisati jezike koje ispitanik koristi.
Šifarnik jezika nalazi se u prilogu.

130. INTLANGBEST1 Koji od pomenutih stranih jezika najbolje znate?

Upisati jezik za koji ispitanik misli da ga najbolje zna.
Šifarnik jezika nalazi se u prilogu.

131. LANGLEVEL1 Kako biste najbolje opisali svoje znanje tog jezika?

Šifru 1 obeležiti ako ispitanik smatra da može da razume i koristi svakodnevne uobičajene izraze, da jezik koristi za poznate stvari i situacije
Šifru 2 obeležiti ako ispitanik smatra da može da razume suštinu jasno izgovorenih rečenica i da govori jednostavan tekst; Ako može da opiše iskustva i događaje i govori prilično tečno
Šifru 3 obeležiti ako ispitanik može da razume širok spektar tekstova i može da koristi jezik fleksibilno, odnosno ako koristi jezik skoro u potpunosti.

132. NTLANGBEST2 Koji od pomenutih stranih jezika je drugi po nivou znanja?

Ovo pitanje se postavlja ispitanicima koji su naveli da koriste najmanje dva strana jezika.
Upisati jezik za koji se ispitanik misli da je drugi po nivou znanja.
Šifarnik jezika nalazi se u prilogu.

133. LANGLEVEL2 Kako biste najbolje opisali svoje znanje tog drugog jezika ?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 131.

134. OTHERLANG Da li koristite još neki jezik (osim maternjeg) koji se koristi kao službeni jezik u Republici Srbiji?

U Republici Srbiji na područjima na kojima žive pripadnici nacionalnih manjina u službenoj upotrebi su, istovremeno sa srpskim jezikom i jezici nacionalnih manjina.

Upisati jezik koji ispitanik koristi.

135. OTHERANGLEVEL Kako biste najbolje opisali svoje znanje tog jezika ?

Za odgovor na ovo pitanje videti uputstvo kod pitanja 131

MODUL 1.9. UČEŠĆE U KULTURI

Pitanja u ovom modulu odnose na poslednjih 12 meseci.

136. CULTPAR1 Koliko ste puta bili u pozorištu, operi, baletu, na koncertu i sl. u poslednjih 12 meseci?

Pitanje se odnosi na prisustvo "živim" događajima

Šifru 1 obeležiti za lice koje je 1-6 puta bilo u pozorištu, operi, baletu, na koncertu i sl

Šifru 2 obeležiti za lice koje je više od 6 puta bilo u pozorištu, operi, baletu, na koncertu i sl.

Šifru 3 obeležiti za lice koje nijednom nije bilo na nekom "živom" događaju

137. CULTPAR2 Koliko puta ste bili u bioskopu u poslednjih 12 meseci?

Šifru 1 obeležiti za lice koje je 1-6 puta bilo u bioskopu

Šifru 2 obeležiti za lice koje je više od 6 puta bilo u bioskopu.

Šifru 3 obeležiti za lice koje nijednom nije bilo u bioskopu

138. CULTPAR3 Koliko često ste posećivali kulturne sajtove u poslednjih 12 meseci?

Šifru 1 obeležiti za lice koje je 1-6 puta posećivalo kulturne sajtove

Šifru 2 obeležiti za lice koje je više od 6 puta posećivalo kulturne sajtove

Šifru 3 obeležiti za lice koje nijednom nije posećivalo kulturne sajtove

139. CULTPAR4 Koliko često ste posećivali sportske događaje u poslednjih 12 meseci?

Šifru 1 obeležiti za lice koje je 1-6 puta posećivalo sportske događaje

Šifru 2 obeležiti za lice koje je više od 6 puta posećivalo sportske događaje

Šifru 3 obeležiti za lice koje nijednom nije posećivalo sportske događaje

140. CULTNEWS Koliko često ste čitali novine (štampane ili na internetu) u poslednjih 12 meseci?

Šifru 1 obeležiti za lice koje čita novine svaki ili skoro svaki dan

Šifru 2 obeležiti za lice koje čita novine najmanje jednom nedeljno (ali ne čita svaki dan)

Šifru 3 obeležiti za lice koje čita novine najmanje jednom mesečno (ali ne čita svake nedelje)

Šifru 4 obeležiti za lice koje čita novine ređe od jednom mesečno

Šifru 5 obeležiti za lice koje nikada ne čita novine

141. CULTBOOK Da li ste čitali knjige u slobodno vreme u poslednjih 12 meseci?

Šifru 1 obeležiti ako je lice čitalo knjige u poslednjih 12 meseci

Šifru 2 obeležiti za lice koje nije čitalo knjige u poslednjih 12 meseci

142. CULTBOOKNUM Koliko ste, otprilike, knjiga pročitali?

Na ovo pitanje odgovaraju ispitanici koji na pitanje 141 imaju obeleženu šifru 1.

Šifru 1 obeležiti za ispitanike koji su pročitali manje od 5 knjiga

Šifru 2 obeležiti za ispitanike koji su pročitali 5 – 10 knjiga

Šifru 3 obeležiti za ispitanike koji su pročitali više od 10 knjiga

143. SOCIALPAR Da li ste u poslednjih 12 meseci učestvovali u nekoj od sledećih aktivnosti?

Pitanje se odnosi na učešće ispitanika u političkim partijama, profesionalnim udruženjima, verskim organizacijama, sindikatima, rekreativnim grupama, dobrovornim organizacijama. Ispitaniku pročitati sve navedene aktivnosti i obeležiti sve u čemu je učestvovao u poslednjih 12 mesci.